

TO i OWO

WYDANIE SPECJALNE

Drodzy Czytelnicy!

Oddajemy w Wasze ręce specjalny numer gazetki w całości poświęcony wybitnemu pisarzowi Henrykowi Sienkiewiczowi w związku z ogłoszeniem roku 2016 **ROKIEM SIENKIEWICZOWSKIM**.

Wywiad z Henrykiem Sienkiewiczem

Dzień dobry, panie Henryku! Jestem dziennikarką szkolnej gazetki, chciałabym zadać panu kilka pytań.

Dobrze, z chęcią odpowiem na wszystkie pytania.

Na początek prosiłabym o kilka zdań na temat pana dzieciństwa.

Urodziłem się w Woli Okrzejskiej, 5 maja 1846r. Pochodzę z rodziny szlacheckiej o herbie Oszyk. Mój ojciec miał na imię Józef, a mama Stefania.

Ma pan rodzeństwo?

Tak, mam jednego brata i cztery siostry.

Gdzie pan studiował i czy miło wspomina pan te czasy?

Zgodnie z wolą rodziców zdałem na wydział lekarski do Szkoły Głównej Warszawskiej, jednak zrezygnowałem z medycyny i podjąłem studia prawnicze, by w ostateczności przenieść się na wydział filologiczno-historyczny. Zdołem tam gruntowną znajomość literatury i języka staropolskiego. Były to wspaniałe czasy. Miałem tam wielu oddanych przyjaciół. Napisałem wtedy pierwszą niepublikowaną powieść pt. „Ofiara”.

Kiedy zaczęła się pana prawdziwa przygoda z pisaniem?

Pierwszą próbę literacką podjąłem w 1867 r. Napisałem wtedy wierszowany utwór pt. „Sielanka młodości”. Natomiast w 1869 r. debiutowałem jako dziennikarz.

A pod jakim pseudonimem pan pisał?

Mój pseudonim do „Gazety Polskiej” oraz „Niwy” to Litwos.

Lubi pan podróżować?

Oczywiście! Stąd mój wyjazd do Ameryki. Tu powstało kilka moich dzieł między innymi: „Szkice węglem”, „Za chlebem”, „W Krainie Złota” i „Latarnik”.

Gdzie pan zetknął się z naturalizmem, znanym w literaturze prądem?

Podczas pobytu we Francji. Tutaj w 1878 r. napisałem nowelę pt. „Janko Muzykant”.

Powieści takie jak „Potop”, „Ogniem i mieczem”, „Pan Wołodyjowski”, „W pustyni i w puszczy”, „Krzyżacy” oraz „Quo vadis” przyniosły panu sławę w całej Europie? Jak się pan z tym czuje?

Cieszę się, że moja ciężka praca została doceniona. Otrzymałem nagrodę Nobla za całokształt twórczości. Nie wyobrażam sobie życia bez pisania.

Bardzo dziękuję za rozmowę z panem. Były to miło spędzone chwile.

Ja również dziękuję i mam nadzieję, że jeszcze kiedyś będziemy mogli porozmawiać.

[A.L.]

W TYM NUMERZE

Wywiad z Henrykiem Sienkiewiczem	1
Sienkiewicz w mojej pamięci	2
O książkach Henryka Sienkiewicza	2
Dlaczego Sienkiewicz?	2
W muzeum Sienkiewicza w Oblęgorku	3
Utwory noblisty na ekranie	3
Sprawdź swoją wiedzę	4
Z pamiętnika ucznia	4

SIENKIEWICZ W MOJEJ PAMIĘCI

Wywiad z nauczycielką szkoły w Smardzewicach – Anną Głąb

Jakie książki Henryka Sienkiewicza zapamiętała Pani z czasów, kiedy chodziła Pani do szkoły ?

Zapamiętałam przede wszystkim „Trylogię” - „Ogniem i mieczem”, „Potop”, „Pana Wołodyjowskiego” i nowelę pt. „Janko Muzykant”.

Jaka jest Pani ulubiona książka tego autora ?

Myślę, że moją ulubioną książką tego au-

tora jest nowela „Janko Muzykant”. Książka ta ogromnie mnie wzruszyła i na długo została w mojej pamięci .

Czy widzi Pani coś nadzwyczajnego w jego twórczości ? Jeśli tak, to proszę powiedzieć co?

Jego twórczość była wybitna, odznaczała się wysokim kunsztem literackim. W swoich utworach wykazywał się obszerną wiedzą historyczną, a także poruszał problemy ludzkie.

Dziękuję za wywiad.

[D.O.]

„Gdy się ktoś zaczyta, zawsze albo się czegoś nauczy, albo zapomni o tym, co mu dolega, albo zaśnie – w każdym razie wygra.” H. Sienkiewicz

DLACZEGO SIENKIEWICZ?

18 grudnia 2015 r. Senat przyjął uchwałę ustanawiającą rok 2016 **Rokiem Henryka Sienkiewicza**, by „w setną rocznicę śmierci oddać hołd temu Wielkiemu Polakowi i przyczynić się do popularyzacji Jego twórczości oraz idei zawartych w Jego Książkach - przede wszystkim patriotyzmu i przywiązania do tradycyjnych wartości” - napisano w uchwale Senatu RP. Henryk Sienkiewicz – jak głosi senacka uchwała – “w czasach zniewolenia pisał dla pokrzepienia serc, a jego książki zbłądziły pod strzechy”.

[J.M.]

O KSIĄŻKACH HENRYKA SIENKIEWICZA

Wywiad z absolwentką Gimnazjum w Smardzewicach - Joanną Bezat

Jakie książki Henryka Sienkiewicza przeczytałaś?

Przeczytałam powieści „W pustyni i w puszczy”, „Krzyżacy”, fragmenty „Ogniem i mieczem” i nowelę „Latarnik”.

Jakie uczucia towarzyszyły Ci, gdy czytałaś książkę „Krzyżacy”?

Na początku byłam wystraszona rozmiarami tej książki, ale z każdym kolejnym rozdziałem coraz bardziej mi się podobała. Myślałam, że w książce tej będą opisy bitew, co bardzo by mnie nudziło, ale gdy okazało się, że opisuje ona życie książąt, rycerzy i ówczesnych ludzi, strach zniknął i pojawiło się miłe zaskoczenie.

Co zainteresowało Cię w książce „W pustyni i w puszczy”?

W tej książce zainteresowało mnie to, jak Staś i Nel potrafili poradzić sobie w tak trudnych warunkach. Podobały mi się również opisy afrykańskiej dzikiej przyrody.

Co według Ciebie dały Polakom książki Sienkiewicza?

Sienkiewicz pisał książki „ku pokrzepieniu serc”. Ich celem było wsparcie Polaków w trudnych czasach pod zaborami. Autor przypominał im o chwilach zwycięstw w historii, które miały zmotywować naszych rodaków do odzyskania niepodległości. Teraz książki te prócz tego, że przekazują nam dawne dzieje, stanowią pamiętkę po niesamowitym pisarzu.

Jakie znasz jeszcze książki Henryka Sienkiewicza?

Oprócz wyżej podanych lektur słyszałam jeszcze o wielu, są wśród nich m.in. „Quo vadis”, „Potop”, „Pan Wołodyjowski” i „Janko Muzykant”.

Którą z nich chciałabyś przeczytać i dlaczego?

Chciałabym przeczytać „Quo vadis”, ponieważ skoro książka ta została wybrana do Narodowego Czytania, to musi mieć duże znaczenie dla Polaków. Mam nadzieję, że uda mi się to zrobić w najbliższym czasie.

Dziękuję za ciekawą rozmowę.

[H.B.]

Pokój gościnny w dworku Sienkiewicza

W MUZEUM SIENKIEWICZA W OBLĘGORKU

W 1900 roku z okazji 25 -lecia pracy literackiej polskie społeczeństwo zorganizowało zbiórkę na zakup majątku w Oblęgorku (dziś województwo świętokrzyskie) i ofiarowało go Henrykowi Sienkiewiczowi w podziękowaniu za jego twórczość.

Dworek zaprojektowany przez warszawskiego architekta Hugo Kudera zbudowano w 1895 roku, okolice wokół pałacyku, 49ha ziemi zaprojektował i urządził ogrodnik Franciszek Szanior. Droga do pałacyku prowadzi przez Czerwoną Bramę, a dalej przez aleję lipową. Nad wejściem umieszczony został kamienny herb rodu Sienkiewiczów. Dworek otacza duży park w stylu angielskim, ze starymi dębami i lipami, a także ogród, którym opiekowała się trzecia żona pisarza- Maria z rodziny Babskich i córka Dżinia.

Uroczystość wręczenia pisarzowi aktu notarialnego odbyła się w czasie jubileuszowych obchodów w dniu 22 grudnia 1900 roku. W podziękowaniu Henryk Sienkiewicz powiedział:

Tę pracę moją kraj wynagradza... Z serca wyrzywa mi się tylko okrzyk: Dziękaj krajowi, dzięki Wam, panowie z Komitetu.

Muzeum istnieje od 1958 roku, udostępnia zwiedzającym zachowane wnętrza gabinetu, salonu, sypialni, jadalni i palarni. Zgromadziło dużą liczbę oryginalnych przedmiotów należących kiedyś do pisarza oraz wiele unikatowych dokumentów bezpośredniego z nim związanych.

Ważną częścią zbiorów są listy, rysunki i rękopisy. W kolekcji cenne są zarówno portrety rodzinne, jak i ilustracje do jego dzieł. Znajduje się tu największa w Polsce kolekcja darów, albumów i adresów jubileuszowych ofiarowanych Sienkiewiczowi z okazji 25-lecia pracy literackiej w 1900 roku, które są dowodem uznania, podziwu i czci dla talentu pisarza.

W placówce prowadzane są lekcje muzealne. Odbywają się sesje naukowe, goszczące wielu znanych Sienkiewiczologów. Pracownicy występują w spotkaniach wyjazdowych na zaproszenie różnych instytucji. Muzeum nawiązało współpracę z wieloma środowiskami artystycznymi.

[K.J.]

Na podstawie:
https://pl.wikipedia.org/wiki/Henryk_Sienkiewicz
https://pl.wikipedia.org/wiki/Muzeum_Henryka_Sienkiewicza_w_Obl%C4%99gorku
<http://www.muzeo.pl>

UTWORY NOBLISTY NA EKRANIE

Henryk Sienkiewicz napisał dużo ciekawych książek. Dzięki nim stał się sławnym człowiekiem. Jego twórczość zainspirowała wielu reżyserów do nakręcenia filmów.

„Janko Muzykant” Ryszarda Ordyńskiego (1930)
 Jedną z pierwszych filmowych adaptacji Henryka Sienkiewicza jest „Janko Muzykant”. Główną rolę Janka zagrał Stefan Rogulski i Witold Conti, a jego matkę Tekla Trapszo.

„Krzyżacy” Aleksandra Forda (1960)
 Realizacja tego filmu trwała około półtora roku. Premiera odbyła się w 550. rocznicę bitwy pod Grunwaldem. Wystąpili tu tacy aktorzy jak - Leon Niemczyk, Emil Karewicz, Krzysztof Kowalewski.

„Pan Wołodyjowski” Jerzego Hoffmana (1969)
 Świetne zdjęcia i doskonała scenografia przekazały znakomicie wygląd świata w XVII wieku. Film stał się sławny także dzięki doskonałej obsadzie. Wystąpili w nim: Tadeusz Łomnicki, Mieczysław Pawlikowski, Jan Nowicki, Magdalena Zawadzka, Barbara Brylska i Daniel Olbrychski.

„W pustyni i w puszczy” Władysława Ślesickiego (1973)
 Władysław Ślesicki musiał wybrać do filmu kilkoro dzieci z ponad 7 tysięcy ochotników. Rolę Nel zagrała Monika Rosca, a Stasia - Tomasz Mędrzak.

„Rodzina Połanieckich” Jana Rybowskiego (1978)
 Siedmioodcinkowa seria podbiła serca Polaków. Oповідаła o historii miłości Stanisława Połanieckiego i Maryni Pławickiej. Serial był tak popularny, że reżyser zmontował półtora godzinową filmową wersję - „Marynię”. W rolach głównych—Andrzej May i Anna Nehrebecka.

„Ogniem i mieczem” Jerzego Hoffmana (1999)
 Na „Ogniem i mieczem” trzeba było czekać aż ćwierć wieku. Przez parę lat nie można było realizować filmu z powodów politycznych. Ekranizacja opisuje konflikt polsko-ukraiński w XVII wieku. Przyznaje wyższość Polakom, a Ukrainę pokazuje jako wroga dzicz. W filmie wystąpiła plejada polskich aktorów – Krzysztof Kowalewski, Michał Żebrowski, Zbigniew Zamachowski, Izabella Scorupco, Andrzej Seweryn, Wiktor Zborowski, itp.

„Quo vadis” Jerzego Kawalerowicza(2001)
 Film realizowany był w Tunezji, we Włoszech, Francji i Polsce. To jeden z droższych polskich filmów. Kosztował aż 76 milionów złotych. Wystąpili m.in.: Paweł Dełag, Magdalena Mielcarz, Bogusław Linda, Michał Bajor, Jerzy Trela.

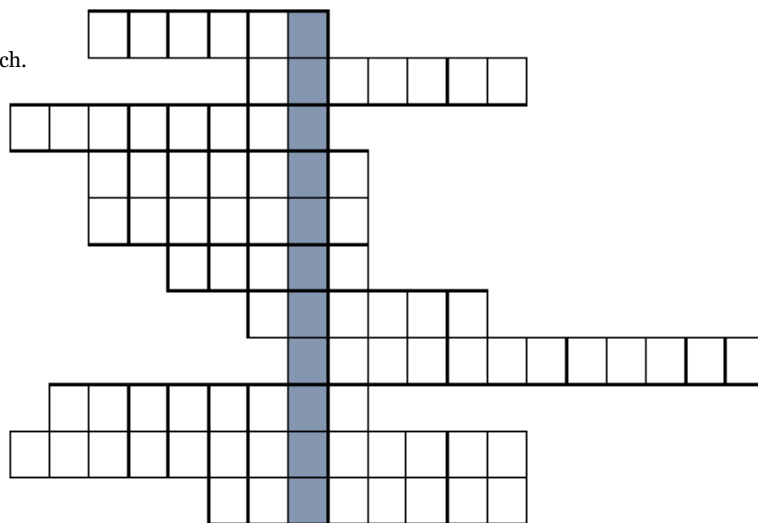
[A.K.]

Na podstawie:
<http://culture.pl/pl/artykul/polskie-ekranizacje-dziel-sienkiewicza>
https://pl.wikipedia.org/wiki/Henryk_Sienkiewicz

Sprawdź swoją wiedzę

1. Pseudonim Henryka Sienkiewicza.
2. Powieść „Ogniem i ...”.
3. Ulubina miejscowość Henryka Sienkiewicza, położona w górach.
4. Akcja tej książki nie rozgrywa się tylko w puszczy.
5. Dwórka księżnej Anny w „Krzyżakach”, ukochana Zbyszka.
6. Otrzymał za nią nagrodę Nobla „Quo ...”.
7. Imię żony pisarza.
8. Tytułowy bohater jednej z powieści, mały rycerz.
9. Zbiór trzech powieści.
10. Sienkiewicz jest autorem powieści ...
11. Janko - bohater noweli Sienkiewicza.

[K.B.]

Ekspонат w dworku Sienkiewicza

Z PAMIĘTNIKA UCZNIĄ

Smardzewice, 8 listopada 2016 r.

W maju tego roku przeczytałam powieść Henryka Sienkiewicza pt. *W pustyni i w puszczy*. Opowiada ona o przygodach Stasia Tarkowskiego i Nel Rawlison.

Najbardziej wciągnęła mnie historia porwania dzieci przez Idrysa, Chamisa i Gebhra. Spodobało mi się, że Sienkiewicz ukazał Stasia jako troskliwego, opiekuńczego i odważnego chłopca. Nel natomiast była dobrą, lecz łatwowierną osobą. Śledząc tok akcji, zupełnie zapomniałam o realnym świecie.

Powieść bardzo mi się spodobała. Chętnie sięgnę po nią jeszcze raz.

[Z.P.]

Smardzewice, 8 listopada 2016 r.

W zeszłym roku przeczytałam książkę *W pustyni i w puszczy*. Mimo odległej daty pamiętam tamten wieczór. Po ciężkich zmaganiach z małą czcionką i wytartym tekstem, rozpięła mnie radość i duma. Cieszyłam się, bo w końcu jedna lektura z głowy, ale po paru dniach zaczęło mi brakować książki w ręce i właśnie wtedy rozwinęła się moja czytelnicza pasja.

Zdałam sobie sprawę, jak trudno pożegnać dopiero co poznanych bohaterów. Przez parę stron możemy się silnie związać z fikcyjną postacią! O dziwo, najtrudniej nie było mi się pożegnać ze Stasiem i Nel, ale z Kalim i Meą. Najbardziej polubiłam Kalego, choć nie był tęgą głową, ale myślę, że to dzięki temu był wyjątkowy i śmieszny. Oprócz tego był wierny i uczciwy, a dzięki ekranizacji *W pustyni i w puszczy* ten czarnoskóry chłopiec stał się autorytetem mojej siostry. Tak związałam się z tą powieścią, że czarnego, miejscowego kota niedawno zaczęłam nazywać: Mea.

Mimo, że na początku nie byłam przekonana do tej lektury, później bardzo się z nią zżyłam. Nad tą historią można rozmyślać i szukać głębszego sensu, choć ja sama nigdy nie próbowałam tego robić, a wnioski wyszły same, więc bez większych przemyśleń, z powieści można się wiele nauczyć. Czytając ją, dowiedziałam się dużo o geografii i historii, co z pewnością przyda mi się w następnych klasach.

Ta książka zdecydowanie należy do moich ulubionych lektur i mam nadzieję, że w przyszłości będę miała jeszcze styczność z twórczością Henryka Sienkiewicza.

[A.B.]

SKŁAD REDAKCJI:

Adrianna Bała, Hanna Bezat, Karolina Bieganowska, Dawid Gadaj, Kinga Józwick, Aleksandra Kowalska, Konrad Koluszka, Amelia Lis, Natalia Maciejczyk, Julia Mazurek, Zofia Panfil, Daria Otręba

Redaktor naczelny:
Marzena Zrobek

